

Steg för steg-guide för skolor

– börja arbeta systematiskt med LHU

Från kartläggning till planering, genomförande och uppföljning – och så småningom ett rullande årshjul. Den här guiden kan användas som stöd för skolledning, utvecklingsgrupp, miljögrupp eller annan linkande befintlig eller särskilt tillsatt grupp.

Lärande för hållbar utveckling (LHU)

Lärande för hållbar utveckling innebär att ta ett helhetsgrepp i undervisningen runt frågor som rör ekonomiska, ekologiska och sociala aspekter av hållbar utveckling. Kännetecknande för LHU är undervisning som karaktäriseras av demokratiska arbetssätt, kritiska förhållningssätt, ämnesövergripande samarbeten, en mångfald av pedagogiska metoder, samt delaktighet och inflytande från eleverna.

[Läs mer om LHU](#)

Steg 1: Grundläggande förutsättningar

- Utvecklingsprocessen är svar på ett **upplevt behov** på skolan.
- Det finns **stöd och intresse** för LHU hos skolledning och internt på skolan.
- Det finns möjlighet att avsätta viss **tjänstetid** hos en eller helst flera personer för **samordning** av LHU, alternativt att det kan ske inom försteläraryupdrag.

Steg 2: Kartlägg nuläge

Hur ser det ut på er skola idag generellt sett? Diskutera tillsammans utifrån frågorna och gör en samlad bedömning.

- Hur uppfattar lärare, skolledning och annan skolpersonal sina **kunskaper** om hållbar utveckling? Vilka **kompetenser** har vi och vilka saknas eller behöver kompletteras?
- Hur inkluderas **hållbar utveckling i respektive ämnen/kurser**?
- I vilken omfattning arbetar vi **ämnesövergripande**?
- Vilka **skolgemensamma** dagar, återkommande projekt och aktiviteter genomför vi?
- Hur arbetar vi med **elevers delaktighet** och inflytande?
- Vilka **samarbeten med externa aktörer** har vi? (t.ex. andra skolor, universitet, organisationer, företag, kommunens verksamheter)
- I vilken omfattning arbetar skolan med **utomhuspedagogik** och **platsbaserat lärande**?
- Hur kopplar skolans **styrdokument** och **handlingsplaner** till hållbar utveckling?
- Hur **mäter** vi vårt arbete med kvalitet och skolutveckling?
- Hur ser **maten, menyn och skolmatsalen** ut ur ett hållbarhetsperspektiv?
- Hur ser **skolans fysiska miljö** ut ur ett hållbarhetsperspektiv? Hur involveras elever, elevråd m.fl. i planering och beslut som rör den fysiska skolmiljön?
- Hur informeras och involveras **ny personal** i hållbarhetsarbetet?
- Hur **kommunicerar** vi vårt arbete internt och externt?

Steg 3: Formulera syfte och mätbara mål

- Formulera ett övergripande **syfte** för satsningen. Varför gör vi en genomgripande LHU-satsning? T.ex. "Vi vill utbilda elever som kan ta en aktiv roll för en hållbar

samhällsutveckling” eller ”Vi vill stärka eleverns och medarbetarnas kunskaper kring hållbar utveckling”.

- Formulera ett eller flera **mätbara mål** som kan mätas i början och slutet av satsningen. Vad vill vi uppnå? Är det att få en utmärkelse, t.ex. Skola för hållbar utveckling (Skolverket) eller Grön flagg (Håll Sverige Rent)? Är det att öka elevinflytandet, omfattningen av ämnesövergripande arbete eller samverka med externa aktörer? Och hur kopplar vi till det **systematiska kvalitetsarbetet**?
- Hur ska vi **mäta**? Tips! Använd skolans redan pågående mätningar och lägg till indikatorer efter behov – se t.ex. Skolinspektionens enkät, ungdomsenkäter, huvudmannens kvalitetsgranskning och andra huvudmäns självskattningsverktyg eller liknande.
- Hur ser vi till att involvera **hela skolan** i processen? (t.ex. bibliotek, vaktmästeri, SYV)
- Finns det delar i arbetet som **eleverna** själva kan driva? (t.ex. miljöinventering av skolan)
- Hur kan arbetet kopplas till andra **pågående utvecklingsprocesser** på skolan? (t.ex. digitalisering eller ombyggnation)
- Vilka mål för hållbar utveckling finns i **kommunen** och **regionen**? Finns det resurser inom kommun/region att ta del av?
- Hur kan satsningen knyta an till **nationella/globala** utvecklingsmål för hållbar utveckling? (t.ex. globala målen för hållbar utveckling)

Steg 4: Skapa strukturer och fördela roller

- Vilka **strukturer** ska vi ha för att lyfta hållbarhetsarbetet i gemensam **planeringstid**, **kompetensutveckling** och **kollegialt lärande**? (t.ex. studiecirkel, arbetsplatsträffar och utbildningsdagar)
- Vilka **rutiner** ska vi använda för kontinuerlig **utvärdering** och **uppföljning** av satta mål?
- Vilka **verktyg** ska vi använda för **dokumentation** och **delning**?
- Vilka **kanaler** ska vi använda för att **kommunicera** vårt arbete internt och externt?
- Vilka **metoder** ska vi använda för att arbeta med **elevinflytande**?
- Vem ska **ansvara** för vad i arbetet?

Steg 5: Kör igång! Fortlöpande arbete: Planering, genomförande, utvärdering, delning

- Gör en **grovplanering** över läsåret så att alla kan överblicka temadagar, ämnesövergripande arbetsområden och andra tidpunkter som är relevanta för många. Fyll på allteftersom. (LHU är ett förhållningssätt i det vardagliga arbetet – inte bara enstaka större händelser – men om det finns en gemensam grundstruktur att bygga arbetet kring syns den röda tråden tydligare).
- **Kompetensutveckla**.
- **Genomför** och **dokumentera** planerade arbetsområden och aktiviteter.
- **Följ upp** och **utvärdera** i ämnes- och programlag samt med elever efter genomförda projekt och kurser. Använd resultaten för att redan här lägga grundplaneringen för nästa läsårs arbete med återkommande projekt.
- **Dela** med varandra **internt** (t.ex. utställningar, kompetensdelningsdagar).
- **Dela** med andra **externt** (t.ex. sociala medier, öppet hus).
- **Utvärdera** och **analysera** det totala arbetet under läsåret.
- Planera **nästa läsår** utifrån resultat av utvärdering och analys.

Guiden är baserad på processen i projektet Hållbara tillsammans – ett samarbete mellan Naturskyddsföreningen, Lunds kommun och gymnasieskolan Spyken, som ursprungligen bygger på erfarenheter från projektet Modellskolan på Malmö latin – ett samarbete mellan Naturskyddsföreningen, Malmö stad, Malmö högskola och gymnasieskolan Malmö latinskola.

[> Läs mer om Hållbara tillsammans på Spyken.](#)

[> Läs mer om Modellskolan på Malmö latin.](#)